

Aan de Gemeenteraden / Provinciale Staten van:

Krimpen aan den IJssel
Krimpenerwaard
Gouda
Waddinxveen
Bodegraven-Reeuwijk
Alphen aan den Rijn
Provincie Zuid-Holland

Bezoekadres Overschieweg 204
3112 NB Schiedam
Postadres Postbus 341
3100 AH Schiedam
Telefoon (010) 298 10 10
Fax (010) 298 10 20
E-mail gzh@pzh.nl
KvK 61841056
Bank BNG NL37 BNGH 028.51..65.429
BIC-code BNGHNL2G

www.heerlijk buiten.nl

Volg ons:

Contactpersoon : M. Van den Barg
Doorkiesnummer : 010 – 298 10 53
Betreft : Begroting 2016 Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Ons kenmerk : GA/ 2015-523328611
Uw kenmerk : -
Bijlagen : -2-

Schiedam, 16 juli 2015

Geachte heer/mevrouw,

Ter voldoening aan het gestelde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling Groenalliantie Midden-Holland en omstreken, doe ik u hierbij toekomen de begroting 2016 van de Groenalliantie Midden-Holland en omstreken.

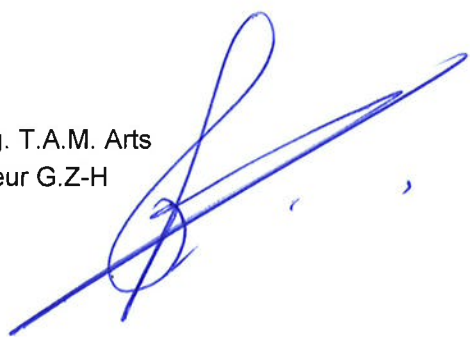
Bovenvermeld stuk met bijbehorende bijlagen is vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de Groenalliantie Midden-Holland en omstreken van 2 juli 2015 te Gouda.

Voor de goede orde wijs ik de deelnemers erop dat men, ingevolge het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling, zijn zienswijze over de begroting naar voren kan brengen bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Namens het Algemeen Bestuur van de
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken,

Mr. Ing. T.A.M. Arts
Directeur G.Z-H

PROGRAMMABEGROTING 2016

Groenalliantie Midden-Holland en omstreken

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Groenalliantie Midden-Holland en omstreken in de openbare vergadering op 2 juli 2015 te Gouda.

secretaris
M. van den Barg-Hoekman

voorzitter
H.P.L. Cremers

Begroting 2016

Exploitatie Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Opgesteld door:

G.Z-H

In opdracht van:

Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Postbus 341

3100 AH Schiedam

Tel: 010-2981010

Fax: 010-2981020

Inhoudsopgave

INLEIDING EN FINANCIËLE SAMENVATTING	4
PROGRAMMA 1 BESTUUR	7
▪ Wat willen we bereiken?	7
▪ Wat gaan we daarvoor doen?	7
▪ Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 1	8
PROGRAMMA 2 BEHEER, ONDERHOUD EN EXPLOITATIE GEBIEDEN	9
▪ Wat willen we bereiken?	9
▪ Wat gaan we daarvoor doen?	9
▪ Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 2	13
PROGRAMMA 3 ONTWIKKELING	14
▪ Wat willen we bereiken?	14
▪ Wat gaan we daarvoor doen?	14
▪ Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 3	18
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	19
2.5 PARAGRAFEN:	20
▪ Onderhoud kapitaalgoederen	20
▪ Weerstandsvermogen en risicomanagement	22
▪ Financiering	23
▪ Bedrijfsvoering	24
▪ Paragraaf Grondbeleid	25
BIJLAGE 1. CONVERSIESTAAT GROENALLIANTIE MIDDEN-HOLLAND E.O. 2016	27
BIJLAGE 2. NOTITIE COMPARTIMENTERING	28

Inleiding en financiële samenvatting

Voor u ligt de ontwerp-begroting 2016 van de Groenalliantie Midden-Holland e.o. (afgekort Groenalliantie). Overeenkomstig de per 1 januari 2015 gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen is deze ontwerp-begroting voor 15 april behandeld in het Dagelijks Bestuur.

Evenals de begroting 2015 is de ontwerp-begroting 2016 een exploitatiebegroting op basis van ongewijzigd beleid. Nieuwe beleidsvoornemens uit 2015 alsmede de invloed van de jaarrekening 2015 worden bij de eerste begrotingswijziging 2016 verwerkt. Ook ontbreekt in deze begroting een balans. Een balans kan pas in 2015 worden gevormd als de opgeheven schappen Reeuwijkse Plassen e.o. en de Krimpenerwaard in 2015 zijn geliquideerd. Hiervan is sprake als de slotbalans is opgemaakt en de middelen gecompartmenteerd zijn overgeheveld naar de Groenalliantie.

Opbouw exploitatiebegroting

Voor de opstelling van de exploitatiebegroting 2016 zijn evenals in 2015 eerst de beide begrotingen 2016 van de opgeheven schappen gemaakt, die daarna zijn overgeheveld naar de Groenalliantie. Als belangrijk uitgangspunt is genomen dat de deelnemersbijdrage voor de Groenalliantie niet verandert ten opzichte van de bijdrage aan de voormalige schappen Reeuwijkse Plassen e.o. en de Krimpenerwaard. Dit proces van integratie is terug te zien in bijlage 1, waarin naast de conversiestaat 2016 van de Groenalliantie ook de conversiestaten 2016 van de beide opgeheven schappen zijn toegevoegd. De twee 'oude' begrotingen zijn evenals in 2015 als het ware opgeteld tot één nieuwe begroting. Dit is overeenkomstig de bij begroting 2015 afgesproken wijze van compartimentering. In bijlage 2 bij de begroting is de in 2015 door het Algemeen Bestuur vastgestelde notitie Compartimentering gevoegd. Deze notitie geldt ook als uitgangspunt voor de begroting 2016 e.v.

Voorafgaand wordt de aandacht gevraagd voor het volgende.

Uitgangspunten begroting 2016

- Een programmabegroting die in evenwicht is en conform de op 1 januari 2015 gewijzigde WGR in procedure gebracht voor 15 april 2015;
- Op basis van ongewijzigd beleid; zie de motivatie in de tekst hierboven. Nieuwe beleidsvoornemens alsmede de invloed van de jaarrekeningen worden bij de eerste begrotingswijziging 2016 verwerkt;
- Op basis van een indexering van 2015 naar 2016 van 0%. Dit is hieronder toegelicht;
- Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2015 zullen worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2016;
- Het meerjaren indexeringscijfer ten behoeve van de meerjarenraming wordt gesteld op nul procent (0% vanaf 2016);
- Individuele zienswijzen van deelnemers op de ontwerp-begroting komen voorafgaand aan besluitvorming aan de orde in het Algemeen Bestuur.

Indexering en bezuinigingen

Het Algemeen Bestuur van de Groenalliantie heeft op 18 december 2014 bepaald dat in de begroting 2016 voor het werkgebied als geheel rekening gehouden wordt met een indexatiecijfer van 0%. Het bestuur is tot dit percentage gekomen, omdat er door betrokken deelnemers voor 2016 een verschillend indexeringspercentage voor gemeenschappelijke regelingen is afgegeven. De provincie Zuid-Holland zet in op een indexatie van 0%, de gemeente Krimpen aan den IJssel op -0,65% (Kring van Gemeentesecretarissen Rijnmond) en de gemeente Gouda (Kring Gemeentesecretarissen Hollands Midden) op 0% aangevuld met een bezuinigingsopgave van 5% of meer over de periode 2015 – 2018.

Het hanteren van een per gebied verschillend indexatiecijfer in één exploitatiebegroting heeft het Algemeen bestuur als ongewenst aangemerkt.

In de ontwerp begroting 2016 is geen nieuw voorstel opgenomen om invulling te geven aan de gevraagde extra bezuinigingen. Het bestuur van de Groenalliantie wil eerst een aantal stappen en ontwikkelingen afwachten die afzonderlijk en in onderlinge samenhang van invloed zullen zijn op de begroting. Dit betreft voor het werkgebied van de Reeuwijkse Plassen allereerst de herrekening in 2015 van het meerjarig financieel effect van de packagedeal 2013. In de packagedeal is een maatregelenpakket afgesproken gericht op het oplossen van een financieringsprobleem op langere termijn van € 840.000. Het Dagelijks Bestuur wil inzicht in het financiële effect van de maatregelen, met in begrip van het effect van diverse tussentijdse mee- en tegenvallers. Bij de herrekening wordt meegenomen wat het effect is van de systeemwijziging en herijking van de voorziening Groot onderhoud. Zie hiervoor de jaarrekening 2014 van het schap Reeuwijkse Plassen e.o.

Een andere ontwikkeling is de voorgenomen uittreding van de gemeente Alphen aan den Rijn. Door deze uittreding verandert noch de omvang van het beheerareaal noch de omvang van het takenpakket van de Groenalliantie. Over schadeloosstelling bestaat nog geen overeenstemming. Duidelijk is dat vanaf enig moment in 2017 rekening gehouden moet worden met een structureel inkomensverlies.

Als het gaat om het vinden van besparingen in de begroting als gevolg van opschalingseffecten hoopt het Dagelijks Bestuur in 2016 te kunnen beschikken over de in voorbereiding zijnde producten- en dienstencatalogus van de Groenservice Zuid Holland. Deze catalogus gaat het huidige systeem van eenheidsprijzen vervangen, biedt variatiemogelijkheden aan in het af te nemen dienstenpakket en maakt dus meer gerichte keuzes mogelijk.

Ingroeiregeling werkgebied Reeuwijkse Plassen

Bij begroting 2013 is in het kader van de packagedeal met betrekking tot het voormalige schap Reeuwijkse Plassen en omgeving zowel een vaste bijdrage van € 7,- per inwoner afgesproken als een egalisatie van de deelnemersbijdrage. Dit heeft geleid tot een meerjarige in- en uitgroeiregeling die afloopt bij begroting 2016. De herziening van de deelnemersbijdrage levert t.o.v. 2011 in 2016 een verhoging van de inkomsten op van € 190.000 (prijsspeil 2011).

De ingroeiregeling had ten doel te borgen dat er in de begroting overeenkomstig het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) duurzaam wordt gespaard voor vervangingsonderhoud en nieuwe investeringen. De uitwerking van voorgaand besluit leidt er bij ongewijzigd beleid en onder de voorwaarde dat er in 2015 voldoende nieuwe inkomsten tegen over staan, tot € 48.000 ruimte voor beheeronderhoud voor toekomstige nieuwe voorzieningen. Dit bedrag is onderdeel van het begrotingsoverschot van € 80.000 bij ongewijzigd beleid (zie hierna).

Financiële samenvatting:

a. Reguliere exploitatie en deelnemersbijdragen

De reguliere exploitatie van de Groenalliantie 2016 is een optelsom van het (ongewijzigde) beleid van voorheen de schappen Krimpenerwaard en Reeuwijkse Plassen e.o. Met ingang van 2016 is de ingroeiregeling voor de deelnemers uit het werkgebied Reeuwijkse Plassen om tot gelijke bijdragen per inwoner te komen afgerond en bedraagt de bijdrage per inwoner voor de deelnemende gemeenten € 7,29 (prijsspeil 2011: € 7). Dit is conform de bij begroting 2013 gemaakte afspraken in het kader van de Packagedeal voor het gebiedsdeel Reeuwijkse Plassen e.o. Hierdoor bedragen voor de Groenalliantie als geheel de totale bijdragen bijna € 3,3 mln. De lasten wijzigen nauwelijks (iets lager door lagere rente en afschrijvingskosten), waardoor het begrotingssaldo bij ongewijzigd beleid ruim € 80.000 bedraagt.

In cijfermatig overzicht:

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Gewone bedrijfsvoering			
<i>Lasten</i>			
Programma 1. Bestuur	115.620	373.900	373.900
Programma 2. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	2.922.777	2.914.556
Programma 3. Ontwikkeling	-	198.600	198.600
Algemene dekkingsmiddelen	-	5.359	5.400
Totaal lasten	115.620	3.500.636	3.492.456
<i>Baten</i>			
Programma 1. Bestuur	115.620	-	-
Programma 2. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	283.400	283.400
Programma 3. Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	3.242.450	3.289.592
Totaal baten	115.620	3.525.850	3.572.992
Saldo gewone bedrijfsvoering	-	25.215	80.536
<i>Diverse lasten en baten</i>			
Diverse lasten	-	-	-
Diverse baten	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
<i>Kredieten</i>			
Lasten kredieten	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	25.215	80.536
<i>Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves</i>			
Toevoeging reserves	-	31.641	80.536
Onttrekking reserves	-	6.426	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	25.215	80.536
Resultaat	-	-	0-

b. Kredieten/projecten

De begroting 2016 bevat de kredieten die door het Algemeen Bestuur van de Groenalliantie zijn verleend. Doorlopende en eventuele nieuwe projecten zullen door een bestuursbesluit met begrotingswijziging worden bekrachtigd.

c. Risico's

In de ontwerp-begroting 2016 is een bestuurlijk risico vermeld m.b.t. de voorgenomen uittreding van de gemeente Alphen aan den Rijn, omdat dit uittreden mogelijk van invloed is op het weerstandsvermogen van de Groenalliantie. Zie hiervoor onder "Indexering en Bezuinigingen".

Programma 1 Bestuur

▪ Wat willen we bereiken?

De producten in hoofdstuk 1 Bestuur zijn gericht op ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur. Dit gebeurt in de vorm van beleids- en adviesstukken, die financieel en juridisch zijn getoetst.

▪ Wat gaan we daarvoor doen?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur vindt plaats door het leveren van de volgende producten:

- 1 Bestuursproducten
2. Juridische ondersteuning en advisering
3. Financiën

1. Product bestuursproducten

De bestuurlijke ondersteuning valt uiteen in:

- voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur,
- voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur,
- advisering van de voorzitter, o.a. in het kader van deelname aan de regiegroep Groene Hart;
- voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van de vergaderingen van de twee gebiedsadviescommissies voor de Krimpenerwaard en de Reeuwijkse Plassen e.o.
- organiseren van representatieve en andere bijzondere gelegenheden voor het bestuur; vertegenwoordigen van het bestuur dan wel ondersteunen en adviseren van bestuurders naar buiten toe (bijvoorbeeld ambtelijk overleg, bewonersavonden, perscontacten, informatiebrieven).

2. Product juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op :

- de (algemene) juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht en
- het implementeren, toepassen en evalueren van wet- en regelgeving relevant voor de gemeenschappelijke regeling.

Bij deze werkzaamheden wordt als praktisch uitgangspunt gehanteerd: regels voor wat er moet en mogelijkheden voor wat er kan.

3. Product financiën

In het kader van de financiële ondersteuning worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de gemeenschappelijke regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen; inclusief extra administratieve werkzaamheden i.v.m. compartimentering;
- structureel uitvoeren van de verbijzonderde interne controle gericht op getrouwheid en rechtmatigheid op financieel gebied, waarbij de nadruk ligt op 'inkoop en aanbestedingen', het betalingsverkeer en de volledigheid van huur- en erfpachtopbrengsten;
- toetsen van alle bestuursvoorstellen ten aanzien van incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- opstellen van de planning & control producten: jaarstukken 2015, begroting 2017 en de voortgangsrapportage 2016;
- begeleiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidiecontroles indien relevant, jaarrekeningcontrole).

▪ **Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 1**

Programma 1. Bestuur	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lasten			
Bestuursproducten	115.620	259.200	259.200
Juridische zaken		9.800	9.800
Financiën		104.900	104.900
Totaal lasten	115.620	373.900	373.900
Baten			
Bestuursproducten	115.620	-	-
Juridische zaken		-	-
Financiën		-	-
Totaal baten	115.620	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	-	373.900-	373.900-
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten		-	-
Diverse baten		-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten		-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)		-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	373.900-	373.900-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves		-	-
Onttrekking reserves		-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Resultaat	-	373.900-	373.900-

Programma 2 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

▪ Wat willen we bereiken?

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling worden onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers, waarbij de relatie met alle in het gebied aanwezige en potentiële contractanten zodanig is dat van weerszijden de gemaakte afspraken worden nageleefd.

▪ Wat gaan we daarvoor doen?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van gebieden wordt gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer
2. Grondzaken en exploitaties
3. Regelgeving & Handhaving
4. Communicatie

1. Product gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer is gericht op het behoud en de verbetering van zowel de kwaliteit van het groenbeheer in de natuur- en recreatiegebieden als van de beheerde recreatieve voorzieningen in het werkingsgebied van de Groenalliantie. Het minimale uitgangspunt hierbij is dat het beheerde schoon, heel en veilig is. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van de plannings- en begrotingssystematiek in het Terrein Beheer Model (TBM). Het TBM is opgebouwd uit gevisualiseerde beeldkwaliteit (doeltypen) gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltype. Alle onderdelen van TBM worden met enige regelmaat (minimaal eens per 4 jaar) herzien en bijgesteld zodat een continue verbetering mogelijk is. De berekende uitkomst per onderdeel vormt de inhoudelijke basis voor de jaarlijkse begrotingsraming van het regulier onderhoud en het groot onderhoud. Voorafgaand aan de uitvoering wordt de modelmatige planning altijd eerst nog getoetst aan de werkelijke staat van onderhoud en aan de invloed van eventueel gewijzigde omstandigheden. Daarna vindt pas omzetting plaats in uitvoeringsmaatregelen. Om een vlakke begroting over de jaren te houden worden de kosten van het Groot onderhoud geëgaliseerd via een voorziening.

Het gebiedsbeheer gebeurt met vakdeskundigheid en gebiedskennis en in communicatie met het externe netwerk van bezoekers, exploitanten en medebeheerders zoals gemeenten of waterschappen.

Naast het reguliere onderhoud (o.a. maaien, snoeien, reinigen) en het jaarlijks voorkomende groot onderhoud (o.a. baggeren, dunnen, herstel van wegen en paden) zijn in 2016 ook specifieke groot onderhoud maatregelen voorzien. In 2015 worden deze maatregelen definitief bekend na de toetsing van de meerjarenplanning aan met de praktijk.

2. Product grondzaken en exploitaties

De taken die binnen grondzaken en exploitaties in 2015 worden uitgevoerd zijn:

- Uitgifte
- Portefeuille- en relatiebeheer

Product	Toelichting
Uitgifte heeft betrekking op de uitgifte van grond en opstallen door verkoop, door het vestigen van zakelijke rechten zoals erfpacht of opstal of door middel van huur- en bruikleenovereenkomsten. Uitgifte vindt plaats ten behoeve van (commercieel-) recreatieve en maatschappelijke functies en voor infrastructurele werken. Hierbij is het kennen en benutten van marktkansen en de professionele inzet van de grondbeleidsinstrumenten van groot belang. Tot deze taak behoren ook de uitgifte van jacht- en visrechten.	
Bijzonderheden 2016	Bij de uitgifte van grond en het vormgeven van de financiële en andere contractvoorwaarden gelden de kaders zoals deze zijn vastgelegd in de in 2015 vast te stellen nota grondbeleid en de grondprijzenmethodiek. De afspraken over de grondposities in de gebieden Twaalfmorgen en 't Weegje worden – ter afronding van het gesprek hierover met de provincie Zuid-Holland in 2015 – waar mogelijk notarieel afgerond. Als onderdeel van de verdienopgave wordt blijvend gezocht naar ondernemersinitiatieven. Meest kansrijk gebied hiervoor is de Reeuwijkse Hout, aanvullend op het daar in ontwikkeling zijnde recreatiepark en het voorzieningengebouw.
Onder portefeuille- en relatiebeheer valt het contractbeheer van bestaande exploitaties (met name erfpacht en verhuur). Belangrijke onderdelen van deze taak zijn het relatiemanagement, de inning van erfpacht en huur, indexering, herziening en beëindiging van contracten alsmede de doorbelasting van heffingen en belastingen. In dit kader wordt gestreefd naar verzakelijking van bestaande contracten met als doel onder andere het vergroten van het verdienvermogen. Daarnaast wordt binnen deze taak de bestaande grond en vastgoedportefeuille bewaakt, waaronder de aansturing van verzekeringen en het eigenaaronderhoud voor opstallen.	
Bijzonderheden 2016:	Binnen het portefeuille- en relatiebeheer blijft worden ingezet op tijdige indexering en gebruikmaking van de contractuele herzieningsmomenten. Ook het periodiek schouwen van de exploitaties vindt in 2016 plaats, waarbij een integrale benadering wordt gekozen en zo nodig een breder team van medewerkers wordt ingezet. Bijzondere aandacht gaat uit naar de bewaking van de contractuele afspraken rondom dubieuze debiteuren.

3. Product Regelgeving & Handhaving

Het product Regelgeving & Handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen
- Toezicht en handhaving

Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

De natuur- en recreatiegebieden kunnen zowel individueel als in groepsverband worden gebruikt. Voor beide vormen van gebruik geldt dat niet alles altijd mag en kan. Uit het oogpunt van de doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling en de openbare orde en veiligheid, is daarom voor een aantal activiteiten een vergunning, ontheffing of toestemming nodig. De beoordeling en afhandeling van de aanvragen vindt binnen dit product plaats. In 2015 is een digitale afhandeling van meldingen ingevoerd. Dit proces zal in de 2^e helft van 2016 worden geëvalueerd. Met name de afwegingen die bepalen wanneer iets wel of geen melding is, zullen worden getoetst aan de ervaringen opgedaan met de gehouden activiteiten.

In die beheergebieden, waarin in 2015 het in 2015 is gelukt om in samenspraak met de betrokken gemeenten evenementenbeleid in te voeren (denk aan de Reeuwijkse Hout en het Loetbos), zal dit evenementenbeleid in de loop van 2016 op werkbaarheid worden getoetst. Doelstelling hiervan is te bekijken of de mogelijkheden van het gebied op een juiste wijze en voldoende worden benut.

Toezicht en handhaving

Het product Toezicht en Handhaving (T&H) bestaat uit de onderdelen gastheerschap, daadwerkelijke handhaving en de regierol bij samenwerking. De invulling van de 3 onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling schoon, heel en veilig in een gebied. Dit palet (vertaalt in het toezichts- en handhavingsbeleid) wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied.

Basisuitgangspunten voor de inzet van T&H is om zowel de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk te waarborgen als de eigendommen van het schap heel te houden. Op basis van het beschikbare budget worden de volgende handhavende werkzaamheden uitgevoerd:

Deelproduct	Activiteit
Gastheerschap	Er wordt inzet gepleegd op het informeren van mensen over de (on)mogelijkheden van het gebied. Het gebruik zowel individueel als in groepsverband wordt zo goed mogelijk begeleid. Er is ruimte om gebruiksveranderingen te onderzoeken. De handhavers zijn zoveel mogelijk zichtbaar aanwezig op de drukke gebruikslocaties. Aanwezigheid in het gebied richt zich in eerste instantie op preventie.
Handhaving	Er wordt daadwerkelijk gehandhaafd op naleving van de geldende regels en opgetreden tegen overtreders. In surveillance opdrachten of –projecten wordt samen gewerkt met de handhavingspartners. Er wordt gecontroleerd op de naleving van de voorwaarden gesteld in vergunningen, ontheffingen of toestemmingen. Gepleegde interventies worden geïnventariseerd en gebruikt als input voor programmatisch handhaven. Inzet vindt plaats op zowel drukke gebruikslocaties als op locaties waarvan slechts incidenteel gebruik wordt gemaakt en sociale controle derhalve afwezig is.
Regierol	Er wordt zowel incidenteel als structureel samengewerkt met handhavingspartners. Kennis en kunde van diverse partners wordt benut voor een zo goed mogelijk resultaat. Er vindt reguliere afstemming plaats over geconstateerde problemen waardoor inzicht en prioriteit bij partners ontstaat. Deze aanpak vergroot de mogelijke capaciteitsinzet (kwantiteit) en geeft de mogelijkheid ook gebruik te maken van specifieke kennis en kunde van de andere handhavingspartners.

4. Product communicatie

In 2016 ligt het zwaartepunt van de werkzaamheden op de volgende onderdelen:

1. *Positionering Groenalliantie Midden Holland e.o.*

Groenalliantie Midden-Holland beheert, onderhoudt en ontwikkelt natuur- en recreatiegebieden en routenetwerken midden in het Groene Hart. Het is ontstaan door een fusie van het Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard en het Natuur- en Recreatieschap Reeuwijkse Plassen. Door samen te gaan ontstaat een nieuw, krachtig platform dat zich hard maakt om te zorgen dat veel mensen kunnen genieten van aantrekkelijke recreatiegebieden in het groen.

Na de ontwikkeling van huisstijl en promotie middelen en de eerste activiteiten in 2015 zal in 2016 de naamsbekendheid van de Groenalliantie verder worden vergroot.

2. *Promotie en voorlichting*

Met behulp van communicatie wordt de bekendheid met en de herkenbaarheid van de recreatiemogelijkheden in de gebieden vergroot en worden recreanten voorzien van informatie. Promotie en voorlichting gaan via diverse online en offline kanalen. Diverse promotiekanalen en middelen worden ingezet en ontwikkeld. Geplande activiteiten in 2016 zijn:

- extra aandacht voor bestaande en nieuwe routestructuren zoals kano,- wandel- en fietsknooppunten,
- het plaatsen en vervangen van informatiepanelen,
- bij bijv. het uitbrengen van folders samenwerken met andere partijen zoals terreinbeheerders,
- het realiseren van persberichten en het beantwoorden van persvragen,
- de algemene promotie via Heerlijk Buiten social media kanalen,
- de promotie via (lokale) advertenties/advertorials,
- het beantwoorden van klachten- en of klantvragen.

Bij de keuze van communicatiekanalen wordt rekening gehouden met leefstijlen en recreatiemotieven.

3. *Overkoepelende kosten*

Een deel van de reguliere communicatiekosten komt voor rekening van de online communicatiestrategie. Deze kosten zijn voor de promotie en doorontwikkeling van overkoepelende Heerlijk Buiten activiteiten zoals internetportal www.heerlijkbuiten.nl, Twitter-, YouTube- en Facebook kanalen en monitoringskosten. Via monitoringssystemen gaat G.Z-H na wat anderen over recreatiegebieden en het recreatieschap online zeggen. Doordat recreanten steeds vaker online over recreatiebelevingen en of gebieden vertellen groeit het aantal ambassadeurs. Diverse promotiekanalen en middelen worden in dit verband ingezet en ontwikkeld.

▪ **Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 2**

Programma 2. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lasten			
Gebiedsbeheer		2.594.977	2.586.756
Economisch beheer		99.700	99.700
Communicatie		85.500	85.500
Regelgeving & Handhaving		142.600	142.600
Totaal lasten	-	2.922.777	2.914.556
Baten			
Gebiedsbeheer		20.000	20.000
Economisch beheer		262.400	262.400
Communicatie		1.000	1.000
Regelgeving & Handhaving		-	-
Totaal baten	-	283.400	283.400
Saldo gewone bedrijfsvoering	-	2.639.377-	2.631.156-
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten		-	-
Diverse baten		-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten		-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)		-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	2.639.377-	2.631.156-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves		31.641	31.984
Onttrekking reserves		-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	31.641-	31.984-
Resultaat	-	2.671.018-	2.663.140-

N.B.:

Het verschil in lasten gebiedsbeheer wordt veroorzaakt door lagere afschrijvingslasten € 5.000 en lagere rentelasten € 3.000.

Onder economisch beheer wordt verstaan erfpachtinkomsten. De lasten van economisch beheer zijn divers, w.o. belastingen, verzekeringen, huren, leges en bijdrage aan de Heemtuin.

Programma 3 Ontwikkeling

▪ Wat willen we bereiken?

Het bestuur wordt geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken. Daarnaast wordt het bestuur binnen dit programmaonderdeel geadviseerd over de mogelijkheden ten aanzien van vastgoedbeheer in de gebieden.

▪ Wat gaan we daarvoor doen?

Product planvorming en gebiedsontwikkeling

Het bestuur wordt inhoudelijk geadviseerd over in te nemen standpunten ten aanzien van beleidsinitiatieven die de doelstelling van het schap raken. Er wordt inspraak geleverd op structuur-, streek- en bestemmingsplannen en initiatieven van derden.

Gebiedsontwikkeling betreft de ontwikkeling van nieuwe gebieden, het herontwikkelen van bestaande gebieden en het toevoegen van nieuwe functies aan gebieden. De basis hiervoor kan zowel liggen in een schapsplan als in externe ontwikkelingen, zoals de aanleg van infrastructurele werken en in gewenste initiatieven vanuit de markt. Het bestuur wordt inhoudelijk geadviseerd over kosten, haalbaarheid en gewenste ontwikkelingsrichting van plannen.

Gebiedsontwikkeling en nieuwe grondverwerving (algemeen)

Veel van de infrastructuur in de recreatiegebieden is al aangelegd. In de komende jaren zal daarom gericht worden ingezet op de versterking van het maatschappelijk nut van de recreatiegebieden. Dit kan door in samenwerking met gemeenten, gebiedspartners en andere terreinbeheerders activiteiten te ontwikkelen, die het gebruik van de gebieden versterken.

Binnen dit programma valt ook de verwerving en het tijdelijk beheer in het kader van vastgoed. Voor nieuwe gebieden wordt via verwerving, erfpacht of huur een positie verkregen. Sprake kan zijn van strategische, anticiperende of reguliere verwerving. Voorafgaand aan de verwerving wordt een haalbaarheidsanalyse gemaakt. Zolang eigendommen (gronden en opstallen) niet uitgegeven zijn, worden deze tijdelijk beheerd via ingebruikgeving of een anti-kraak organisatie. Voor 2015 is tijdens de opstelling van deze begroting niet voorzienbaar of nieuwe grondverwerving aan de orde is.

Inzet Ontwikkeling Groenalliantie 2016

De Groenalliantie is beheerder en ontwikkelaar van recreatiegebieden en routestructuren in het Groene Hart. Ook verzorgt de Groenalliantie de branding van die gebieden en routes. De Groenalliantie is op 1 mei 2014 in werking getreden. De oprichtingsvergadering vond plaats op 22 mei 2014, waarna de procedureel-juridische fase van kwartiermaken is ingegaan. Deze fase is in juli 2015 afgerond als het Dagelijks Bestuur en de voorzitter definitief benoemd zijn.

Op 16 februari 2015 heeft het Algemeen Bestuur gesproken over de aan te brengen focus in de werkagenda van de Groenalliantie. De inzet van de Groenalliantie richt zich op:

- Uitvoeren: het realiseren van projecten en het beheren van gebieden en routestructuren
- Investeren: het investeren in projecten met recreatieve meerwaarde
- Organiseren: projecten te ontwikkelen door allianties aan te gaan met gebiedspartners

Bij het nemen van inhoudelijke en financiële beslissingen rondom uitvoeren, investeren en organiseren vormt het in 2015 – ingevolge de gemeenschappelijke regeling – op te stellen 'Ontwikkel- en Beheerplan Groenalliantie' (2015) het handelingskader. Dit kader geldt zowel voor de eigen investeringsagenda als voor het meewerken aan projecten van gebiedspartners. Met het ontwikkel- en beheerplan (2015) wil de Groenalliantie tevens actief inspelen op kansen en mogelijke allianties die zich aandienen. De Groenalliantie werkt actief aan alliantievorming op zowel strategisch als operationeel niveau.

Op strategisch niveau wordt deelgenomen aan de Regiegroep Groene Hart. Dit strategisch overleg heeft als doel om op regionale schaal duidelijke en afgestemde afspraken te maken over de inhoud en financiering van ambities, inclusief een meerjarig investeringsprogramma. De uitkomst van dit overleg levert naar verwachting vanuit de regionale context belangrijke input op voor het formuleren of bijstellen van de eigen uitvoeringsagenda van de Groenalliantie.

Op operationeel niveau adviseren de gebiedsadviescommissies voor de Krimpenervwaard en de Reeuwijkse Plassen het DB/AB over het investeringsprogramma van de Groenalliantie. De gebiedsadviescommissies staan in directe verbinding met gebiedspartners zoals gebruikers, gebruikersgroepen, exploitanten, ondernemers en andere terreinbeheerder. De interactie en bottom-up aanpak leiden naar verwachting tot belangrijke input op voor het formuleren of bijstellen van de eigen uitvoeringsagenda van de Groenalliantie.

De inzet van de Groenalliantie is erop gericht om niet zozeer de individuele gebieden afzonderlijk te positioneren maar vanuit een regionale context de gebieden onderling te positioneren. Hiertoe zal bij ontwikkeling en het beheer van de gebieden 'de Leefstijlen voor Dagrecreatie' (leefstijlenonderzoek 2014) als uitgangspunt worden genomen. De match tussen vraag en aanbod staat centraal evenals een goede verbinding tussen stad/ land en met de recreatiegebieden onderling. Het gebruik van routestructuren, zoals wandel-, fiets- en vaarrouthenetwerken wordt gestimuleerd. Daarvoor zullen met name digitale middelen worden ingezet, maar altijd passend bij de wijze waarop de doelgroepen, aan de hand van de verschillende leefstijlen, benaderd willen worden. Ook de voorzieningen in de recreatiegebieden, zoals de Speelpolders, zullen vooral digitaal worden gepromoot. Door aan te sluiten op de gebiedsmarketing Groene Hart, wordt op het gewenste regionale podium geacteerd.

Investeren in verhoging kwaliteit gebieden en routestructuren

De komende jaren (2015-2020) wil de Groenalliantie werken aan een kwaliteitsimpuls van bestaande gebieden. De bestaande recreatiegebieden, veelal ontwikkeld in de jaren '70 en '80, bieden weliswaar een fraai groen decor met diverse voorzieningen voor dagrecreatie maar zijn de afgelopen decennia onvoldoende meegegroeid met de veranderende wens van recreanten. De kwaliteitsimpuls moet het 'aanbod en de vraag' naar groene recreatie weer bij elkaar brengen. De focus van de Groenalliantie:

- Versterking van de uitstraling en identiteit van gebieden en routestructuren
- Gebieden onderling meer profileren op basis van leefstijlen (uiteenlopende vraag naar recreatievoorzieningen)
- Beter verbinden van gebieden door ontwikkeling routestructuren
- Branding van gebieden (in samenhang met behoud van verschillende identiteiten)
- Duurzaam beheren van gebieden en routestructuren

Met bovengenoemde focuspunten als richtlijn, worden in de periode 2015-2020 de volgende programma's uitgevoerd:

Kwaliteitsimpuls Krimpenervwaard
Kwaliteitsimpuls Reeuwijkse Plassen
Ontwikkel- en beheerplan

1 *Kwaliteitsimpuls Krimpenerwaard*

De Groenalliantie wil de kwaliteit van de recreatiegebieden in de Krimpenerwaard versterken. De basis voor deze kwaliteitsimpuls is gelegd in een interactief traject met gebiedspartners in 2012/2013. De projecten en ideeën die zijn voortgekomen uit dit traject zijn vastgelegd in het Uitvoeringsplan 'Kwaliteitsimpuls schapsgebieden Krimpenerwaard' (2013). In de periode 2013-2014 zijn de quick win projecten uitgevoerd waaronder de aanleg van speelpolders, polder piratenpad, voorzieningen surfplas en digitale infozuilen. Tevens wordt in juni 2015 de eerste fase van het kanoroutenetwerk opgeleverd.

De overige projecten zoals opgenomen in het Uitvoeringsplan (2013) zijn in 2015 nader uitgewerkt tot een 'Uitvoeringskader kwaliteitsimpuls Krimpenerwaard' (2015). In dit Uitvoeringskader zijn de projecten en maatregelen in onderlinge samenhang nader uitgewerkt:

- Versterken structuur
hoofdentree, overige entrees, bebording, paden, groenvlakken, bruggen en zwemwaterkwaliteit
- Zonering, verbetering en toevoeging gebruiksfuncties
centrale voorzieningen, strand- en waterspeelplaats, MTB/BMX route, activiteitenas (trimmen, fitness, spelen, belevenis), speel- en klimtoren, natuurbeleving

Het 'Uitvoeringskader kwaliteitsimpuls Krimpenerwaard' (2015) wordt in samenspraak met het Bestuur en met advies van de Gebiedsadviescommissie Krimpenerwaard en in samenwerking met gebiedspartners aangescherpt en vervolgens uitgewerkt naar concrete projectvoorstellen. De projecten worden opgenomen in een 4-jarig investeringsprogramma (2016-2020) en in onderlinge samenhang en gefaseerd uitgevoerd, e.e.a. binnen het kader van de begroting.

2 *Kwaliteitsimpuls Reeuwijkse Plassen*

De Groenalliantie wil de kwaliteit van de recreatiegebieden in de Reeuwijkse Plassen versterken. Met de uitvoering van de maatregelen uit de package deal (2012-2014) zijn alle recreatiegebieden en routestructuren in de Reeuwijkse Plassen op orde: schoon, heel en veilig. Nu de basis op orde is, is de uitdaging om kwaliteiten toe te voegen aan de recreatiegebieden zodat het aanbod aan recreatie beter aansluit op vraag van recreanten in de 21^e eeuw. Het traject zoals dat doorlopen is en verder voorzien is ten behoeve van de kwaliteitsimpuls in de Krimpenerwaard dient als richtlijn voor het op te zetten traject in de Reeuwijkse Plassen. Dat betekent dat in de 2^e helft van 2015 er een interactief traject wordt opgezet met het Bestuur, de Gebiedsadviescommissie Reeuwijkse Plassen en gebiedspartners om projecten en ideeën op te halen. Deze worden vastgelegd in het Uitvoeringsplan 'Kwaliteitsimpuls schapsgebieden Reeuwijkse Plassen'. De projecten worden opgenomen in een 4-jarig investeringsprogramma (2016-2020) en in onderlinge samenhang en gefaseerd uitgevoerd, e.e.a. binnen het kader van de begroting.

3 *Ontwikkel- en beheerplan Groenalliantie*

De Groenalliantie zal een 'Ontwikkel- en beheerplan' opstellen. Dit plan is zowel het inhoudelijke als het financiële handelingskader voor het bestuur van de Groenalliantie voor het beheer, de ontwikkeling en de branding van het werkingsgebied. Conform de regeling moet het Ontwikkel- en beheerplan (artikel 5.2):

- algemene kwaliteitseisen bevatten voor de ontwikkeling en het beheer van de recreatieve groengebieden
- een meerjaren investeringsprogramma bevatten voor de ontwikkeling van de recreatieve groengebieden
- de basis bieden voor het uitvoeren of doen uitvoeren van beheerplannen en ontwikkelplannen

Het Ontwikkel- en beheerplan zal in 2015 worden opgesteld. Vanuit de lopende trajecten van de kwaliteitsimpulsen Krimpenervwaard en Reeuwijkse Plassen worden de inhoudelijk en financiële bouwstenen geleverd voor het Ontwikkel- en beheerplan voor beide deelgebieden. Aanvullend hierop zal het Ontwikkel- en beheerplan kaders bieden voor het aanbrengen van meer samenhang tussen beide deelgebieden. Deze kaders gaan in op ontwikkelingsopgaven, de branding van de gebieden (in samenhang maar met behoud van eigen identiteiten van de afzonderlijke gebieden) en het beheer in het gehele werkingsgebied. Het Ontwikkel- en beheerplan zal een eigen meerjaren investeringsprogramma bevatten waarin de investeringsprogramma's voor de kwaliteitsimpulsen zijn verwerkt.

Kredieten

De op 1 januari 2015 naar de Groenalliantie overgehevelde kredieten van de opgeheven schappen Krimpenervwaard en Reeuwijkse Plassen hebben een geplande looptijd t/m.31 december 2015. Dit geldt ook voor het op 16 februari 2015 door het Algemeen Bestuur verleende planvormingskrediet voor de uitvoering van fase 2 van het Uitvoeringsplan Kwaliteitsimpuls Krimpenervwaard.

Op 18 december 2014 heeft het Algemeen Bestuur van de Groenalliantie tot en met 31 december 2016 een krediet verleend van € 50.000 voor de toevoeging van nieuwe (kleine) speel- en educatieve elementen aan de inrichting van de speelpolders in de Krimpenervwaard, voor het organiseren van seizoensactiviteiten, promotie en communicatie alsmede voor de versterking van het netwerk van vrijwilligers. Dit krediet is nog niet in de cijfers voor 2016 verwerkt (PM post).

Verlenging van reeds verleende of aanvragen van nieuwe kredieten geschieden bij apart bestuursbesluit en worden financieel verwerkt bij begroting(swijziging).

▪ **Financieel overzicht van het totaal van de producten in programma 3**

Programma 3. Ontwikkeling	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lasten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling		183.600	183.600
Marketing & productontwikkeling		15.000	15.000
Totaal lasten	-	198.600	198.600
Baten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling		-	-
Marketing & productontwikkeling		-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	-	198.600-	198.600-
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten		-	-
Diverse baten		-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten		-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)		-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	198.600-	198.600-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves		-	-
Onttrekking reserves		-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Resultaat	-	198.600-	198.600-

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lasten			
Onvoorzien		5.359	5.400
Totaal lasten	-	5.359	5.400
Baten			
Deelnemersbijdrage		3.242.450	3.289.592
Totaal baten	-	3.242.450	3.289.592
Saldo gewone bedrijfsvoering	-	3.237.091	3.284.192
Diverse lasten en baten			
Diverse lasten		-	-
Diverse baten		-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-
Kredieten			
Lasten kredieten		-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)		-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	3.237.091	3.284.192
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves		-	48.552
Onttrekking reserves		6.426	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	6.426	48.552
Resultaat	-	3.243.517	3.235.640

2.5 Paragrafen:

▪ Onderhoud kapitaalgoederen

Belangrijke taak en kostenpost voor de natuur- en recreatieschappen betreft het beheer en onderhoud van de gebieden en de kapitaalgoederen. Als basis voor het plannen van beheer en onderhoud en vervangingsinvesteringen in de recreatiegebieden wordt sinds 1995 het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Periodiek worden de in het TBM opgenomen plannen voor (groot) onderhoud en vervangingsinvesteringen herijkt, voor het laatst in 2014 bij de voormalige schappen Krimpenerwaard en Reeuwijkse Plassen.

Herijking van de plannen in TBM vindt periodiek plaats op basis van inspectie in de gebieden en analyse van normkosten. Dat kan leiden tot aanpassingen in:

- de tijd, wat is daadwerkelijk nodig aan groot onderhoud in bepaalde toekomstige jaren
- de (norm-)kosten, de gehanteerde normen worden geactualiseerd aan de hand van de werkelijke prijzen
- de standaard elementen, de werkelijkheid in de gebieden komt niet altijd overeen met de gestandaardiseerde uitgangspunten voor een doeltypische inrichting.

Aan de hand van TBM kunnen de uit te voeren werkzaamheden worden ingepland in de tijd en ten behoeve van de jaarbegroting van het schap worden geraamd. TBM biedt daarmee tevens een belangrijke basis om de onderbouwing te leveren voor de benodigde stand van en jaarlijkse dotatie aan de Voorziening Groot Onderhoud.

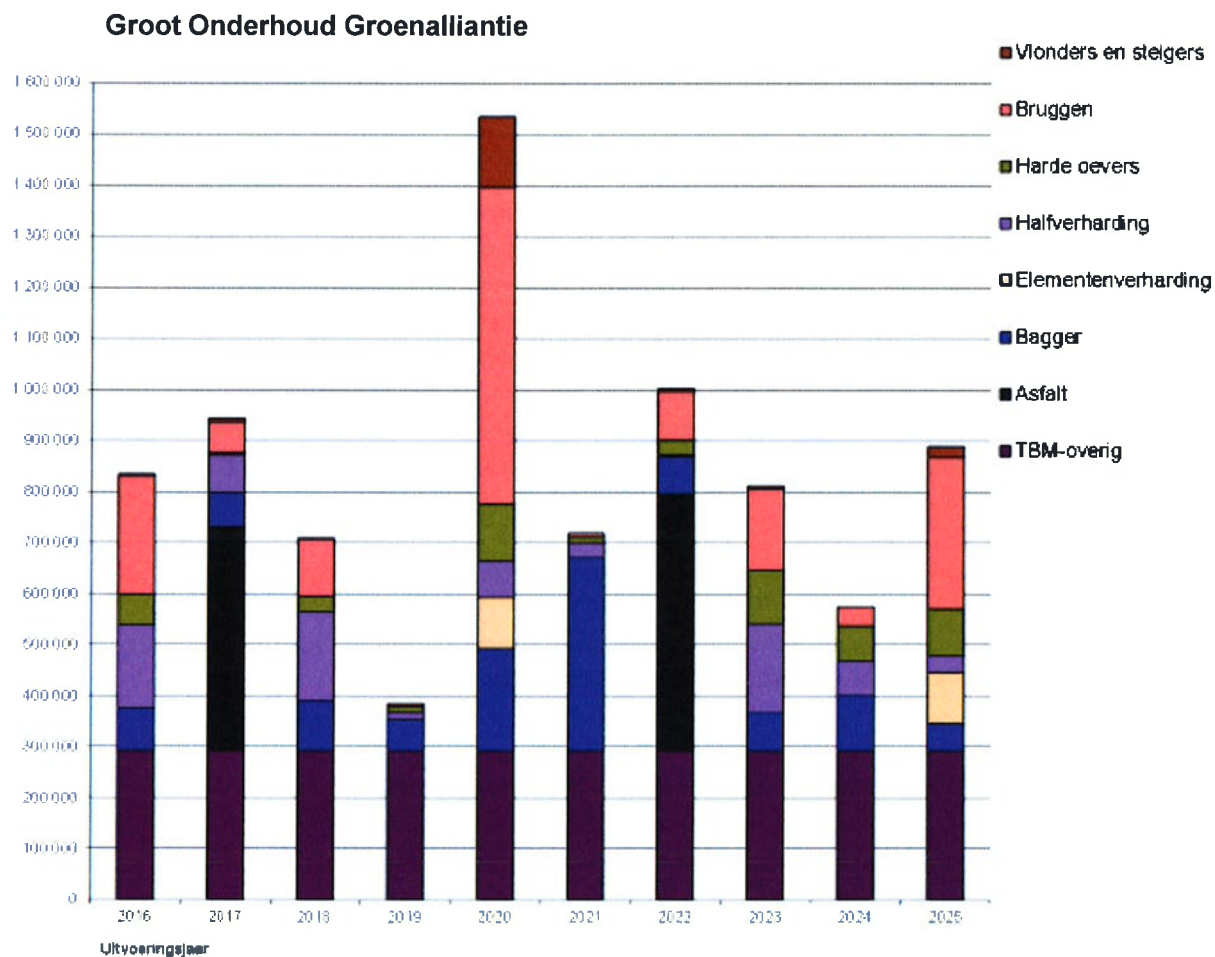
De kosten van het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om de jaarlijkse kosten van Groot Onderhoud zoveel mogelijk te egaliseren met behulp van een Voorziening Groot Onderhoud. Jaarlijks wordt een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudskosten worden ten laste van de Voorziening verantwoord. In de jaarrekening zal een analyse worden gegeven op afwijkingen tussen de ramingen groot onderhoud en de kosten van het gerealiseerde groot onderhoud.

Met ingang van het boekjaar 2015 is de voorziening groot onderhoud bepaald op de verwachte onderhoudswerken voor de komende 20 jaar.

In de begroting 2016 wordt een gemiddelde dotatie Groot Onderhoud opgenomen van € 1.007.900 (materiele uitgaven inclusief personele lasten) waarmee de voorziening voor de komende 20 jaar toereikend is.

Eens in de 4 jaar vindt een herijking plaats waarbij opnieuw gekeken wordt naar de stand van de voorziening, de geplande onderhoudswerken en de nieuw vast te stellen dotatie."

De in de opgeheven schappen Reeuwijkse Plassen e.o. en Krimpenerwaard in 2015 nieuw gevormde Reserve Vervangingsinvesteringen Kapitaalgoederen wordt pas zichtbaar op de begroting van de Groenalliantie als de oude schappen zijn geliquideerd en de slotbalansen zijn overgeheveld. Hieruit worden grote vervangingsinvesteringen betaald (drempelbedrag € 50.000). Deze reserve is eveneens gebaseerd op het principe van egalisatie en een tijdhorizon van 20 jaar.

N.B.

Deze grafiek vormt een weergave van de materiële uitgaven van groot onderhoud (zonder de personele lasten).

▪ **Weerstandsvermogen en risicomanagement**

In deze paragraaf wordt het volgende risico's op de exploitatiebegroting geïdentificeerd.

Bestuurlijk

- De gemeenteraad van Alphen aan den Rijn heeft medio 2014 het voornemen kenbaar gemaakt uit te willen treden uit de GR Groenalliantie. In het najaar van 2014 heeft de gemeente Alphen aan den Rijn verzocht om inzicht te krijgen in de kosten die dit voor de gemeente met zich brengt. Mede afhankelijk van de omvang van de door Alphen te betalen schadeloosstelling moet naar verwachting in de begroting 2017 rekening worden gehouden met een eigen aandeel van de Groenalliantie in de structurele kosten, die het uittreden met zich meebrengt. Door uittreding van Alphen verandert in principe noch de omvang van het beheerareaal noch de omvang van het takenpakket. Er zal bij ongewijzigd beleid dus structureel inkomensverlies zijn dat gecompenseerd moet worden.

Omvang bedrag: PM; mede afhankelijk van de ontvangen schadeloosstelling.

Risicobeheersmaatregelen: Het gesprek met de gemeente Alphen is begin 2015 nog gaande. De intentie is er door minnelijke overeenstemming uit te komen.

N.B.

De gemeenschappelijke regeling Groenalliantie bepaalt dat Alphen pas kan uittreden twee jaar nadat het definitieve besluit tot uittreding door de gemeenteraad formeel is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.

▪ Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitstaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende jaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

Renteontwikkeling

De rentebaten zijn naar aanleiding van het verplicht schatkistbankieren nihil.

Verplicht schatkistbankieren vanaf 2013

Het schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Zero-balancing betekent het dagelijks overboeken van het saldo boven een vastgesteld drempelbedrag van minimaal € 250.000 en maximaal € 2,5 miljoen op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist dan wel het aanvullen van een bankrekening ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Zero-balancing leidt ertoe dat het saldo op de laatstgenoemd bankrekening aan het einde van de dag altijd nul is. Vanaf het moment van invoering is het niet meer toegestaan als decentrale overheid (tijdelijk) overtollige gelden te beleggen. Alle (tijdelijk) overtollige middelen worden in het schatkistbankieren opgenomen. De bestaande beleggingen blijven tot het einde van de huidige looptijd of tot het moment van vrijvallen gecontinueerd. Het verplicht schatkistbankieren geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. Ten behoeve van dit verplichte schatkistbankieren zijn rekeningen geopend om de rekening-courant overeenkomst tussen de Staat en de gemeenschappelijke regeling te geven.

▪ **Bedrijfsvoering**

De afspraken over de dienstverlening door G.Z-H aan de gemeenschappelijke regeling worden vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst. De activiteiten die in het kader van de reguliere dienstverlening worden uitgevoerd, zijn per programma toegelicht in het programmaplan.

	1. Bestuur	2. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3. Ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	Totaal
Productomschrijving					
Bestuursproducten	248.400				
Juridische ondersteuning & advisering	9.100				
Financiën	97.800				
Gebiedsbeheer		563.800			
Economisch beheer		23.800			
Communicatie		46.400			
Regelgeving & handhaving		146.900			
Planvorming & gebiedsontwikkeling			189.100		
Marketing & productontwikkeling			15.500		
Subtotaal	355.300	780.900	204.600	-	1.340.800
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud		151.700			151.700
Totaal		151.700			1.492.500

▪ Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Overeenkomstig het bepaalde in het Besluit Begroting en Verantwoording biedt de paragraaf grondbeleid inzicht in de visie op het te voeren grondbeleid en de wijze van uitvoering daarvan. Tevens biedt de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van resultaten en vermeldt het de beleidsuitgangspunten over de reserves in relatie tot risico's van grondzaken.

Grondbeleid

In de loop van 2015 wordt door het Algemeen Bestuur een nota grondbeleid vastgesteld, dat de basis vormt voor het door de Groenalliantie te voeren grondbeleid. In deze nota wordt de visie op het te voeren grondbeleid beschreven en zijn de doelstellingen benoemd waaraan het grondbeleid dient bij te dragen. De nota verwoordt de kaderstellende beleidsuitgangspunten die gelden bij de verwerving, het (tijdelijk) beheer en de uitgifte van gronden inclusief het grondprijnsbeleid.

Op basis van het vastgestelde grondbeleid voert het Dagelijks Bestuur het grondbeleid uit en bepaalt - in beginsel jaarlijks - de vaste grondprijzen.

Overigens liggen er inhoudelijke parallellen tussen het grondbeleid en het evenementenbeleid.

In de diverse stukken die in het kader van de begrotingscyclus ter vaststelling worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur (zoals programmabegroting, tussentijdse rapportage en jaarrekening) wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het grondbeleid. Ook wordt melding gemaakt van (beleidsinhoudelijke en/of financiële) risico's die mogelijkerwijze kunnen optreden in gebieds- en locatieontwikkelingen waarbij grondposities van het schap aan de orde zijn.

Enkele nieuwe wettelijke regimes kunnen invloed hebben op het grondbeleid en de uitvoering daarvan. Op grond van de wet markt en overheid dient - zodra deze wettelijke regeling ook geldt voor gemeenschappelijke regelingen - de gronduitgifte in erfpacht en verhuur op minimaal een kostprijsdekkend niveau te liggen. Ervaring moet worden opgedaan met de wijze waarop kostendekkendheid wordt bepaald en hoe dit zich verhoudt tot de noodzaak om een marktconforme prijssystematiek te hanteren. Daarnaast kan de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen, wellicht in 2016, effect hebben op de baten van grondexploitatie. Over eventuele winst dient dan immers vennootschapsbelasting te worden afgedragen. Daarmee wordt een gelijk speelveld voor overheid en private partijen op de grondmarkt bereikt.

Basisinformatie met betrekking tot grond, gebouwd vastgoed en exploitaties

De jaarrekening 2015 biedt actuele informatie over de omvang en opbouw van de grondpositie van de Groenalliantie schap en geeft enkele kengetallen met betrekking tot de uitgifte van gronden aan commerciële en maatschappelijke partijen (exploitaties). Daarnaast biedt de jaarrekening inzicht in de boekwaarde van gronden en opstallen zoals deze per 31 december 2015 op de balans zijn opgenomen. Naar dit document wordt verwezen.

Verantwoording

In programma's 2 van de begroting worden de ontwikkelingen op het gebied van grond, gebouwd vastgoed en exploitaties beschreven en verantwoord op het niveau van specifieke locaties en exploitaties. Waar relevant wordt ingegaan op bijzondere ontwikkelingen.

Uitvoering van het grondbeleid - resultaat en risico's

Bij de uitvoering van het grondbeleid (zoals uitgifte) en in het contractbeheer wordt de ingezette professionaliseringsslag verder vervolgd. Voor gronduitgiftes, met name erfpacht en huur, wordt met ingang van 2015 gebruik gemaakt van modelcontracten en de vastgestelde grondprijsmethodiek. Voor een

aantal regelmatig voorkomende werkzaamheden (zoals de toetsing van ondernemingsplannen en de begeleiding van overnameverzoeken) gelden standaard werkwijzen. Deze stappen dragen bij aan eenduidigheid en transparantie.

De besluitvormende bevoegdheid met betrekking tot privaatrechtelijke rechtshandelingen is sinds de wijziging van de wet gemeenschappelijke regelingen in 2015 toebedeeld aan het Dagelijks Bestuur, uiteraard binnen de door het Algemeen Bestuur gestelde kaders. Dit, in combinatie met mandatering van bevoegdheden aan de uitvoeringsorganisatie, draagt bij aan een efficiënter werkproces.

Belangrijke invalshoek bij het contractbeheer is en blijft een zakelijke en marktconforme benadering. Contractuele afspraken, zoals met betrekking tot indexeringsmomenten, worden strikt toegepast. In alle situaties is echter oog voor de economische realiteit en haalbaarheid. De huidige ongunstige economische conjunctuur is merkbaar bij het genereren van inkomsten uit lopende en nieuwe exploitaties. Nieuwe exploitaties komen lastiger van de grond. Het betalingsgedrag van bestaande exploitanten vraagt aandacht. Waar nodig en verantwoord worden met exploitanten afspraken gemaakt over betalingsregelingen, waarbij behoud van inkomsten voor het schap uitgangspunt is, maar waarbij in betalingsmomenten aansluiting wordt gezocht bij de cashflow van de exploitant.

Bij zowel de (eerste) uitgifte van gronden als bij herzieningen wordt ter bepaling van de erfpachtcanon of de huurprijs uitgegaan van een marktconform rendement over de grondwaarde. Om deze grondwaarde te bepalen wordt gebruik gemaakt van externe taxaties, tenzij sprake is van een weinig complexe situatie waarin op relatief eenvoudige wijze tot overeenstemming kan worden gekomen. Het rendementspercentage wordt bepaald overeenkomstig de methodiek die is vastgelegd in de nota grondbeleid.

Het financiële resultaat van het grondbeleid komt met name tot uiting in de baten van programma 2. In het overgrote deel van de contractenportefeuille is sprake van jaarlijkse indexerings overeenkomstig de ontwikkeling van het consumentenprijsindexcijfer. Daarnaast worden de baten uiteraard beïnvloed door de macro-economische ontwikkeling (die uiteindelijk doorwerkt in het rendementspercentage) en door nieuwe en vertrekkende ondernemers en exploitaties. In het verlengde hiervan geldt dat de inzet is om het huidige niveau van baten tenminste te handhaven. De haalbaarheid van verdienopgaven wordt vooral bepaald door de economische en ruimtelijke realiteit.

Waar sprake is van risico's op het vlak van grond, gebouwd vastgoed en exploitaties worden deze gemeld in de risicoparaagraaf / paraagraaf weerstandsvermogen.

Bijlage 1. Conversiestaat Groenalliantie Midden-Holland e.o. 2016

	gebied KW	gebied RP	BEGROTING 2016 Groen Alliantie		
Productomschrijving	saldo 2016	saldo 2016	lasten 2016	baten 2016	saldo 2016
Bestuurlijke aangelegenheden					
Dienstverlening G.Z-H	111.600-	129.600-	241.200	-	241.200-
Materiële lasten	10.200-	7.800-	18.000	-	18.000-
Bestuursproducten	121.800-	137.400-	259.200	-	259.200-
Dienstverlening G.Z-H	3.200-	5.600-	8.800	-	8.800-
Materiële lasten	1.000-	-	1.000	-	1.000-
Juridische Zaken	4.200-	5.600-	9.800	-	9.800-
Dienstverlening G.Z-H	27.900-	67.100-	95.000	-	95.000-
Materiële lasten	4.100-	5.800-	9.900	-	9.900-
Financiën	32.000-	72.900-	104.900	-	104.900-
Totaal Bestuurlijke aangelegenheden	158.000-	215.900-	373.900	-	373.900-
Inrichting, Beheer en Exploitatie					
Dienstverlening G.Z-H TBM	334.100-	128.000-	462.100	-	462.100-
Dienstverlening G.Z-H overig	-	85.300-	85.300	-	85.300-
Materiële lasten	1.223.352-	796.004-	2.039.356	20.000	2.019.356-
Gebiedsbeheer	1.557.452-	1.009.304-	2.586.756	20.000	2.566.756-
Dienstverlening G.Z-H	6.200-	16.900-	23.100	-	23.100-
Materiële lasten	19.600	166.200	76.600	262.400	185.800
Economisch beheer	13.400	149.300	99.700	262.400	162.700
Dienstverlening G.Z-H	18.400-	26.600-	45.000	-	45.000-
Materiële lasten	26.700-	12.800-	40.500	1.000	39.500-
Communicatie	45.100-	39.400-	85.500	1.000	84.500-
Dienstverlening G.Z-H	51.800-	90.800-	142.600	-	142.600-
Regelgeving & Handhaving	51.800-	90.800-	142.600	-	142.600-
Totaal inrichting, beheer en exploitatie	1.640.952-	990.204-	2.914.556	283.400	2.631.156-
Ontwikkelingen					
Dienstverlening G.Z-H	109.400-	74.200-	183.600	-	183.600-
Planvorming en Gebiedsontwikkeling	109.400-	74.200-	183.600	-	183.600-
Dienstverlening G.Z-H	6.200-	8.800-	15.000	-	15.000-
Marketing & Productontwikkeling	6.200-	8.800-	15.000	-	15.000-
Totaal ontwikkelingen	115.600-	83.000-	198.600	-	198.600-
Algemene Dekkingsmiddelen					
onvoorziene lasten	2.700-	2.700-	5.400	-	5.400-
Onvoorzien	2.700-	2.700-	5.400	-	5.400-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen (onvoorzien)	2.700-	2.700-	5.400	-	5.400-
Totaal reguliere bedrijfsvoering	1.917.252-	1.291.804-	3.492.456	283.400	3.209.056-
Diverse lasten en baten					
Totaal diverse lasten en baten	-	-	-	-	-
Kredieten lasten en baten					
Totaal kredieten lasten en baten	-	-	-	-	-
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	1.917.252-	1.291.804-	3.492.456	283.400	3.209.056-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Totaal toevoeging reserves programma 1	-	-	-	-	-
Totaal onttrekkingen reserves programma 1	-	-	-	-	-
Totaal programma 1	-	-	-	-	-
Totaal toevoeging reserves programma 2	31.984-	-	31.984	-	31.984-
Totaal onttrekkingen reserves programma 2	-	-	-	-	-
Totaal programma 2	31.984-	-	31.984	-	31.984-
Totaal toevoeging reserves programma 3	-	-	-	-	-
Totaal onttrekkingen reserves programma 3	-	-	-	-	-
Totaal programma 3	-	-	-	-	-
Totaal toevoeging reserves Algemene Dekkingsmiddelen	-	48.552-	48.552	-	48.552-
Totaal onttrekkingen reserves Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	48.552-	48.552	-	48.552-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	31.984-	48.552-	80.536	-	80.536-
GERAAMD RESULTAAT	1.949.236-	1.340.356-	3.572.992	283.400	3.289.592-
Algemene Dekkingsmiddelen					
Provincie Zuid-Holland			-	1.267.003	
Gemeente Krimpen a/d IJssel			-	428.832	
Gemeente Krimpenerwaard (kern Nederlek)			-	146.193	
Gemeente Krimpenerwaard (overig)			-	107.208	
Provincie Zuid-Holland				286.557	
Gemeente Gouda			-	517.160	
Gemeente Bodegraven/Reeuwijk			-	239.914	
Gemeente Waddinxveen			-	185.953	
Gemeente Alphen aan den Rijn (kern Boskoop)			-	110.772	
Deelnemersbijdrage				3.289.592	
Totaaltelling lasten en baten			3.572.992	3.572.992	

Bijlage 2. Notitie Compartimentering

Notitie Compartimentering zoals vastgesteld bij de Ontwerp-Begroting Groenalliantie 2015

Notitie Compartimentering

Ontwerp-Begroting Groenalliantie 2015

1. Inleiding

Ter bespreking ligt voor de eerste ontwerp-begroting 2015 voor de Groenalliantie Midden Holland en omgeving (afgekort Groenalliantie of GA). De Groenalliantie is de op 22 mei 2014 in gebruik genomen nieuwe rechtspersoon, waarin de voormalige deelnemers uit de natuur- en recreatieschappen Krimpenewaard (KW) en Reeuwijkse Plassen e.o. (RP) voortaan hun bestuurlijke krachten bundelen op het gebied van (strategisch) groenbeheer en diverse vormen van recreatieve ontwikkeling in het buitengebied. Het door de opgeheven schappen toegekende werkbudget voor 2014 benut de Groenalliantie voor uitgaven, die in de kwartiermakersfase nodig zijn voor het bedrijfsmatig en juridisch inrichten van de Groenalliantie. Eén van de eerste activiteiten in deze fase is het opstellen van een begroting voor 2015. Met toestemming van de minister van BZK vindt de wettelijke proceduretijd voor deze begroting plaats in het vierde kwartaal 2014. Totdat er op 18 december een door het AB vastgestelde begroting 2015 is, staat de Groenalliantie onder preventief toezicht van de minister van BZK.

Artikel 28 – 29 GR

Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.

Voor de vaststelling van de begroting is $\frac{3}{4}$ meerderheid vereist, w.o. in ieder geval de stemmen van de provincie.

Regels voor zienswijze raden/PS (proceduretermijn 8 weken) en ter inzage legging.

Toezending aan BZK voor 15 juli.

De begroting Groenalliantie is de samenvoeging van de exploitatiebegroting en balans van de opgeheven schappen Krimpenewaard en Reeuwijkse Plassen e.o.. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat voor beide genoemde werkgebieden in de begroting Groenalliantie compartimenten in stand worden gehouden. Twee vertrekpunten zijn hierbij van doorslaggevend belang. Er komt geen verandering in de hoogte van de inwonersbijdrage en in de vermogenspositie van genoemde werkgebieden op het moment van overheveling naar de begroting Groenalliantie 2015. Dit laat onverlet dat het AB kan besluiten om naast de eigen compartimenten een gezamenlijke begroting Groenalliantie op te stellen (ontwikkelen doorzetkracht en efficiëntie, minimalisering administratiekosten). De ontwerp-begroting 2015 bevat ook voorstellen op dit punt.

Artikel 33 GR: Garantstelling

Voor elk van de twee delen (compartimenten) van het werkgebied RP en KW wordt het nadelig saldo bepaald en vervolgens verdeeld volgens de oorspronkelijke afspraken omtrent de twee compartimenten

Indien het algemeen bestuur bij begroting besluit dat een deel van het nadelig exploitatiesaldo niet ten laste van één van de te onderscheiden deelgebieden wordt gebracht, bepaalt zij tevens de daarbij behorende verdeelsleutel.

2. Uitgangspunten

Bij het opzetten van de ontwerp-begroting 2015 is ambtelijk uitgegaan van onderstaande uitgangspunten. De strekking van deze uitgangspunten komt overeen met hetgeen in schapsverband bestuurlijk is besproken bij de voorbereiding van de gemeenschappelijke regeling Groenalliantie.

Exploitatiebegroting 2015

- Begroting van Ongewijzigd beleid;
Nieuwe investeringsvoorstellen die in beide gebiedsdelen zijn opgekomen na 22 mei 2014, dienen in het kader van de besluitvorming over de begroting 2015 bij begrotingswijziging aan het DB en AB Groenalliantie separaat voorgelegd te worden. Dit is anders als het om uitgaven gaat die noodzakelijk zijn voor de vereffening van het vermogen van de opgeheven schappen RP en KW (artikel 9, lid 3 WGR).
- Instandhouding van de huidige natuur en recreatieve waarden gaan uit van eenzelfde niveau van inbreng;
Met andere woorden: het beheer van de gebieden blijft bij samenvoeging op hetzelfde niveau gehandhaafd als daarvoor.
- Er hoeft geen (financiële) inhaalslag gemaakt te worden om een (financiële) gelijkschakeling te krijgen;
Er is op het moment van samenvoeging in de exploitatiebegroting geen financieel tekort in één van beide gebiedsdelen.
- De begroting wordt gebaseerd op dezelfde deelnemersbijdrage als van de oude schappen KW en RP 2014.
- Begroting 2015 van KW en RP is apart inzichtelijk gemaakt; opgeteld tot begroting 2015 GA.
Het volume in de exploitatiebegroting van de opgeheven schappen is na samenvoeging mede op grond van de geldende dienstverleningsovereenkomsten gelijk gebleven.
- De exploitatie begroting 2015 gaat niet uit van specifieke verantwoording per compartiment. De (onderhouds-) bestekken worden voor het totale gebied in de markt gezet (schaalvoordelen).
- De projecten en/of kredieten worden afzonderlijk geadmistreerd en verantwoord.
Op deze wijze is inzicht in zowel het specifieke project/krediet als in de compartimentering.

Balans Groenalliantie (GA)

- Inbreng van Activa en Passiva van KW en RP in GA vindt plaats na vaststelling van de jaarrekening 2014 RP en KW. (na opstellen van een liquidatiebalans van de afzonderlijke schappen)
Na deze vaststelling zijn de opgeheven schappen feitelijk geliquideerd.
- RP en KW brengen zelfde bedrag aan in de algemene reserve van de GA.
Beginsel van gelijke inbreng.
- RP brengt de eigen middelen RP over in een investeringsreserve voor het compartiment RP
- KW brengt eigen middelen over in een investeringsreserve compartiment KW
Deze investeringsreserves dienen voor het realiseren van projecten/kredieten in de eigen werkgebieden/compartimenten
- Daarnaast kent de GA ook een algemene investeringsreserve voor het totale gebied ter dekking van nieuwe projecten / kredieten. Inbreng voor deze algemene investeringsreserve is voor RP en KW gelijk.

De balans van de GA kent in beginsel minimaal de volgende reserves

- Algemene Reserve (GA) Beginsel van gelijke inbreng

- InvesteringsReserve compartiment RP Alle eigen middelen RP
 - Kredieten
 - Projecten
 - Alle huidige reserves worden in deze nieuwe investeringsreserve opgenomen.*
 - Hiermee wordt het doel van deze reserve verbreed.)*

- Investerings Reserve compartiment KW Alle eigen middelen KW
 - Kredieten
 - Projecten
 - Alle huidige reserves worden in deze nieuwe investeringsreserve opgenomen.*
 - Hiermee wordt het doel van deze reserve verbreed.)*

- Investeringsreserve GA Algemeen Beginsel van gelijke inbreng
 - Kredieten
 - Projecten

- Vervangingsinvesteringen Reserve (GA)
 - Vervangen kapitaalgoederen in relatie tot Groot Onderhoud

Gebiedsadviescommissies

- Adviseren over de investeringsreserve van de onderscheiden gebiedsdelen KW en RP.
- Ten behoeve van kredieten en projecten (ontwikkeling en beheer).